

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-673

23.6.2025

If Skadeforsikring NUF

Bilansvar

Vikeplikt – rygging – skyldfordeling når begge parter har opptrådt uaktsomt – bal. § 8.

Det oppsto sammenstøt på en gårds plass mellom klager og motpartens bil. Klager kom kjørende ut fra sin parkering i starten av gaten, mens motparten kom ryggende fra klagers høyre side nedover gårds plassen på rundt 38 m. Klager anførte at motparten måtte ilegges fullt ansvar for brudd på vikeplikten ved rygging. Foretaket mente derimot at motparten hadde rygget over en såpass lang strekning at bilen måtte anses som etablert i kjørebanelen. På dette grunnlaget anførte foretaket opprinnelig at klager alene hadde vikeplikt ved oppstart av sin kjøring ut på plassen, og derfor måtte holdes fullt ansvarlig for sammenstøtet. Foretaket kom senere til at ansvaret skulle deles mellom partene. Klager var uenig, og anførte fortsatt at motparten var fullt ansvarlig for skadene. Nemnda kom til at begge parter hadde brutt trafikreglene, og at ansvaret måtte foreldes med 50 % på hver part.

Saksfremstilling

Saken gjelder sammenstøt mellom klager og motpartens bil ved utkjøring fra gårds plass.

Det oppsto sammenstøt på en gårds plass mellom klagers bil som kom kjørende ut fra sin parkering i starten av gaten, og motpartens bil som kom ryggende fra klagers høyre side nedover strekket på rundt 38 m. Det forelå ingen felles skademelding, og partene var uenig i hvem som hadde ansvar for kollisjonen.

Klager hadde tegnet forsikring i Tryg Forsikring NUF, mens motparten var forsikret i If Skadeforsikring NUF (heretter foretaket). Motparten hadde i sin nettskademelding gitt følgende forklaring:

Lørdag 23.03.24 rundt kl 13.00 kjørte sjåfør til golf 6 ... baklengs gjennom gårds plassen tilhørende sin eiendom. Sjåføren til Nissan ... kjørte plutselig framover, kjørte dermed inn i baksiden på Golf 6 og forårsaket dermed en kollisjon. Sjåfør til Golf har ikke sett Nissan bil før den traff i bilen min. Golfens baklys er ødelagt og har i tillegg fått riper på støtfangeren. Nissan fikk skadet frontlys på venstre side og ripet opp støtfangeren. Sjåføren til Nissan er usikkert at hun er ansvarlig for å forårsake kollisjonen. Jeg har en vitne fra stedet som bekrefter at det var ikke min skyld.

Klager opplyste i sin nettskademelding at skaden oppsto i forbindelse med «[i]nn- eller utkjøring fra parkering», og at hun «[b]le påkjørt av en ryggende bil». Hun fikk dekket skadene på sin bil under kaskoforsikringen med egenandel og bonustap.

Ifølge klagers oppfatning måtte motparten ilegges fullt ansvar for kollisjonen for brudd på vikeplikt ved rygging. For å understøtte dette innhentet klager uttalelse fra en trafikkskole, hvorfra det hitsettes:

Hei, har snakket med [E] og [M] i dag.

Viste dem tegningen og fortalte han hva som hadde skjedd. De sier at hun som rygger har vikeplikt og da er det ikke din skyld.

Du kjører frem for å se og står stille da hun rygger på deg. Dere er på samme 'parkeringsplass' og hun som rygger har vikeplikt.

Foretaket mente derimot at motparten hadde rygget over en såpass lang strekning at vedkommende måtte anses som etablert i kjørebanelen. På dette grunnlaget anførte foretaket at klager alene hadde vikeplikt ved oppstart av sin kjøring ut på plassen, og derfor måtte holdes fullt ansvarlig for sammenstøtet.

Saken ble brakt inn for Finansklagenemnda 15.11.24.

Klager har i det vesentlige anført at motparten må ilegges fullt ansvar for sammenstøtet, og viser til at hennes bil ble påkjørt av en ryggende bil på gårdsplassen. Hun opplyser at sikten var begrenset av en husvegg, og at hun måtte kjøre noe frem for å orientere seg. Da klager oppdaget motpartens bil, stanset hun umiddelbart, men sammenstøtet var uunngåelig. Klager viser til at ryggende har vikeplikt uavhengig av avstand, noe som støttes av trafikkskolens uttalelser. Hun anfører at motparten trolig ikke observerte henne, muligens holdt for høy hastighet og unnlot å holde høyre side. Klager bestrider at skaden skal dekkes av hennes kaskoforsikring, da dette vil medføre bonustap, hvilket hun anser som urimelig gitt motpartens ansvar.

Foretaket har i det vesentlige anført at klager alene må holdes ansvarlig for sammenstøtet. Foretaket erkjenner at ryggende trafikanter normalt har vikeplikt, slik også trafikkskolen viser til, men mener at denne saken skiller seg fra en typisk ryggesituasjon. Motparten bor innerst på gårdsplassen og måtte rygge fra sin parkeringsplass og ut på hovedveien. Dette er en strekning på 38 m. Foretaket hevder at ved rygging over en såpass lang distanse, må føreren anses som etablert i kjørebanelen, og at vikeplikten derfor ikke lenger var gjeldende da sammenstøtet fant sted. Klager sto på sin side parkert nederst i gaten og kjørte direkte ut fra stillestående posisjon. Foretaket anfører at klager dermed hadde vikeplikt ved oppstart av sin kjøring og må ilegges fullt ansvar for kollisjonen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets ansvarsfordeling etter kollisjon er korrekt.

Nemnda slutter seg til sekretariatets vurdering og konklusjon om at ansvaret må fordeles med 50 % på hver part. Dette er nå også akseptert av foretaket:

Ansvarsfordeling i bilkollisjonssaker reguleres av bilansvarslova (bal).

Spørsmålet er om foretakets ansvarsfordeling er i tråd med bal. § 8.

Utgangspunktet i bal. § 8 første ledd er at hver part bærer sin egen skade, med mindre skaden skyldes uaktsomhet fra den andre parten (bokstav a), teknisk svikt ved motpartens kjøretøy (bokstav b) eller at motpartens kjøretøy ikke ble kjørt i henhold til trafikreglene (bokstav c). Er det slike forhold på begge sider, skal ansvaret deles, jf. bal. § 8 andre ledd.

I henhold til alminnelige bevisregler har kravstiller bevisbyrden for sitt krav. Det betyr at hver av partene må dokumentere (sannsynliggjøre) at f.eks. skaden skyldes at motparten har opptrådt uaktsomt eller kjørt i strid med trafikreglene, for å kunne få dekket skaden av motpartens ansvarselskap. Dersom ingen av partene klarer å sannsynliggjøre at det er ansvarsgrunnlag hos motparten, gjelder hovedregelen om at hver part må bære sin egen skade.

I nærværende sak foreligger det ingen felles skademelding. Vi forstår det slik at sammenstøtet skjedde på gårdsplassen mellom motpartens bil som rygget nedover strekket på mer enn 20 meter, og klagers bil som kjørte ut fra sin parkering i starten av gaten.

Foretaket anfører at klagers bil må pålegges fullt ansvar for sammenstøtet med henvisning til brudd på vikeplikten ved oppstart og utkjøring på gårdsplassen. Det følger av trafikreglene § 7 nr. 4 at:

Kjørende som kommer fra parkeringsplass, holdeplass, torg, eiendom, bensinstasjon, gågate, gatetun eller liknende område har vikeplikt for annen trafikanter.

Det er ubestridt at klageren hadde kjørt ut fra sin eiendom og delvis inn på gårdsplassen da sammenstøtet inntraff. Klageren anfører imidlertid at hun stanset da hun observerte at motparten rygget nedover strekningen, og at hun dermed ikke har brutt vikeplikten. Dette bestrider motparten som på sin side hevder at klager plutselig kjørte fremover og traff baksiden på hennes bil som var i ferd med å rygge ut fra gårdsplassen.

Til dette gjør vi oppmerksom på det er den parten som hevder å ha stanset forut for kollisjonen, som har bevisbyrden for dette, jf. bl.a. **FinKN 2024-533** og **2016-071**. Partenes forklaringer er motstridende, og det foreligger ingen nøytrale vitneutsagn som kan underbygge klagerens påstand om at hennes kjøretøy sto stille på kollisjonstidspunktet. Klageren har riktignok fremlagt fotografier som viser skadeomfanget på hennes bil, men disse dokumenterer verken kjøretøyets posisjon eller hastighet da sammenstøtet inntraff. Som nevnt har sekretariatet ikke teknisk kompetanse til å vurdere kollisjonsforløp basert utelukkende på fotografisk materiale. Bildene anses derfor ikke som tilstrekkelige til å klarlegge hvordan sammenstøtet oppsto, herunder hvorvidt begge kjøretøy var i bevegelse, eller om motparten rygget inn i et stillestående kjøretøy.

I mangel av andre holdepunkt må vi derfor legge til grunn at klager ikke har overholdt vikeplikten, jf. trafikkreglene § 7 nr. 4, med den følge at det foreligger ansvarsgrunnlag på denne bilen etter bal. § 8 første ledd bokstav c.

Klager anfører at motparten må ilegges fullt ansvar for brudd på vikeplikten ved rygging. Det følger av trafikkreglenes § 11:

Den som rygger eller vender, vikeplikt for annen trafikant. Er utsikten ikke tilstrekkelig, må det ikke foretas rygging eller vending uten at en annen passer på eller at fører ved selvsyn har forvisset seg om at det ikke kan oppstå fare eller skade.

Foretaket anfører at motparten rygget over en distanse på mer enn 20 m, og at føreren derfor må anses for å ha vært etablert i kjørebanelen. På dette grunnlag hevdes det at vikeplikten ikke lenger var gjeldende på det tidspunktet sammenstøtet fant sted.

Sekretariatet finner imidlertid ikke grunnlag for å slutte seg til en slik forståelse. Det fremgår klart av trafikkreglene § 11 at den som foretar rygging har vikeplikt. Bestemmelsen gjelder uavhengig av hvilken distanse som er tilbakelagt før sammenstøtet inntraff, jf. bl.a. **FinKN 2017-303** og **2016-133**. I sistnevnte avgjørelse la nemnda til grunn at en lastebil som hadde rygget over 60 m, like fullt hadde overtrådt vikeplikten etter trafikkreglene § 11.

Det er ubestridt at motpartens kjøretøy var i ferd med å rygge nedover gårdsplassen da sammenstøtet med klagerens bil inntraff. Motparten har dermed ikke overholdt trafikkreglene § 11, hvilket medfører at det foreligger ansvarsgrunnlag for motpartens kjøretøy etter bilansvarsloven § 8 første ledd bokstav c.

Utgangspunktet når begge parter har vikeplikt er en skylddeling på 50 %. Spørsmålet blir derfor om motparten har utvist større grad av uaktsomhet enn klager i den aktuelle situasjonen, slik at vedkommende må tillegges en større del av ansvaret for sammenstøtet, jf. bal. § 8 annet ledd.

Klager anfører at motparten trolig ikke observerte hennes bil, og at det kan ha vært høy hastighet involvert. Hun påpeker også at gårdsplassen er tilstrekkelig bred til at motparten burde ha holdt høyre side ved rygging, samt at vedkommende hadde med en passasjer i bilen som kunne passet på ved utkjøring.

Sekretariatet kan ikke se at klager har fremlagt dokumentasjon i form av vitneforklaringer, fagkyndige uttalelser eller tekniske bevis som i tilstrekkelig grad underbygger påstanden om at motparten har utvist større uaktsomhet. Det vises igjen til at bilder tatt etter hendelsen verken dokumenterer kjøretøyenes fart eller posisjon på kollisjonstidspunktet. Når det gjelder klagers anførsel om at motparten hadde med en passasjer som kunne bistå ved rygging, bemerker sekretariatet at det ikke foreligger noen lovpålagt plikt etter trafikkreglene til å benytte slik assistanse. Etter sekretariatets vurdering fremstår området som like uoversiktlig for begge parter, og begge burde ha utvist større aktsomhet i situasjonen. Vi mener derfor at det er riktig å vende tilbake til utgangspunktet om at begge kjøretøy har brutt vikeplikten, og at ansvaret dermed skal fordeles likt med 50 % på hver part, jf. bal. § 8 annet ledd.

Til støtte for dette vises det til Finansklagenemndas avgjørelse i sak **2016-133**. Klageren kolliderte med motpartens lastebil, som kom ryggende fra hennes høyre side, da hun kjørte ut fra en garasje på kjellernivå. Klageren hadde kjørt ca. én meter, mens motparten hadde rygget ca. 60 m. Veien var 3,5 m bred, og lastebilen var to meter bred. Nemnd la til grunn at klager hadde brutt vikeplikten etter trafikkreglene § 7 nr. 2 for kjørende fra høyre, mens motparten hadde vikeplikt etter trafikkreglene § 11, og konkluderte med

50 % ansvar til hver part. Fra nemndas avgjørelse hitsettes:

Utgangspunktet når begge parter har vikeplikt er en skyldfordeling på 50 %. Spørsmålet er da om As uaktsomhet er større en Bs. Nemnda kan ikke se at A har kjørt lenger ut fra garasjen enn det hun måtte for å få utsyn. B rygget ut fra den fremlagte dokumentasjonen nær oppkjørselen fra garasjen – enten avstanden til murkanten utgjorde 1 eller 1,5 m. En slik avstand medfører stor risiko for sammenstøt dersom biler kom kjørende opp fra garasjen.

Klagers bilder tilsier at B kunne holdt større avstand fra utkjøringen til garasjen. Bildene tilsier også at B kunne svingt ned til høyre for garasjeutkjøringen, og således unngått risikoen for kollisjon. Nemnda har imidlertid ikke oversikt over om det på kollisjonstidspunktet sto andre biler langs kanten. Uansett krever rygging så nær en garasjeutkjøring at man utviser særlig aktsomhet, og reduserer hastigheten slik at man kan stoppe dersom det kom biler ut fra garasjen. Ved manglende oversikt må man evt. i henhold til trafikkreglene § 11 sjekke forholdene bedre.

Etter dette kan ikke nemnda se at A har utvist noen større grad av uaktsomhet enn B. Siden begge parter har brutt vikepliktsregler, er det naturlig at ansvaret fordeles 50/50.

På bakgrunn av det ovennevnte er sekretariatet av den oppfatning at ansvaret må fordeles med 50 % på hver part, jf. bal. § 8 annet ledd.

Etter dette har vi kommet til at klagen delvis kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).